

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/165/2014
Identifikačné číslo spisu:	6812206517
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Šramková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6812206517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingová č. 4, proti odporkyni Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 6 C 266/2012, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. decembra 2013, sp. zn. 15 NcC 130/2013 a o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. decembra 2013, sp. zn. 17 Co 961/2013, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. decembra 2013, sp. zn. 15 NcC 130/2013 **z a s t a v u j e .**

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. decembra 2013, sp. zn. 17 Co 961/2013 **o d m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Navrhovateľka žalobným návrhom, ktorý podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Revúca, sa voči odporkyni domáhala náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. V návrhu okrem iného uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Revúca, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Okresný súd Revúca majúci za to, že obsahom žalobného návrhu v uvedenej časti je námietka zaujatosti sudcov tohto súdu, predložil spis po ich vyjadrení sa k argumentácii navrhovateľky na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 17. októbra 2012, sp. zn. 14 NcC 571/2012 podľa § 16 ods. 1 O.s.p. rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Revúca, JUDr. Lucia Prčová je vylúčená z rozhodovania prejednávania veci 6 C 266/2012 a zároveň rozhodol, že ostatní sudcovia tohto súdu z prejednávania a rozhodovania v tejto veci vylúčení nie sú.

Podaním z 28. októbra 2013 sudkyňa Okresného súdu Revúca JUDr. Miroslava Kvetková oznámila, že sa cíti byť vo veci zaujatá a ďalej uviedla, že v čase rozhodovania Krajského súdu v Banskej Bystrici o zaujatosti sudcov tohto súdu, nebola sudcom Okresného súdu Revúca a o jej zaujatosti nebolo doposiaľ rozhodnuté. Podaním z 28. októbra 2013 namietol svoju zaujatosť aj sudca JUDr. Ľubomír Šabla.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 5. decembra 2013, sp. zn. 15 NcC 130/2013 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Revúca JUDr. Miroslava Kvetková a JUDr. Ľubomír Šabla nie sú vylúčení z prejednávania a predmetnej veci.

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podala dovolanie navrhovateľka, ktorá s rozhodnutím nesúhlasila. Napadnuté uznesenie označila za neplatné a porušujúce jej ústavné a zákonné práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o opravnom prostriedku navrhovateľky, skúmal najskôr, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Dospel pritom k záveru, že vo veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a preto treba konanie o dovolaní žalobcu zastaviť.

Z ustanovenia § 16 ods. 1 tretia veta O.s.p. vyplýva, že o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd v senáte.

V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktorými Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd nadriadený Okresnému súdu Revúca (nie ako súd odvolací) rozhodol o námietke zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Revúca (§ 16 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 10a ods. 1 O.s.p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

V ostatne citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku je upravená funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovolaním napádané rozhodnutie krajského súdu vydané v odvolacom konaní. Zhodne s tým je podľa § 236 ods. 1 O.s.p. spôsobilým predmetom dovolania len právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, teda rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Rozhodovanie krajského súdu o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať (zamieňať) za rozhodnutie odvolacieho súdu. Krajský súd v konaní o námietke zaujatosti rozhoduje ako nadriadený súd príslušnému okresnému súdu. Keď rozhoduje o tom, či sudca okresného súdu je alebo nie je vylúčený, koná tak nie na základe odvolania, ale na základe zákonom predpokladaného postupu. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O.s.p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O.s.p.). Rozhodovanie krajského súdu ako súdu nadriadeného sa deje v zmysle organizačných vzťahov vo vnútri sústavy súdov, teda nie v rámci inštančných vzťahov; na tieto zásadné rozdiely napokon veľmi jasne upozornil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo 14. januára 2004, sp. zn. III. ÚS 164/03.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých

môže konať vo veci (podmienky konania).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Z doposiaľ uvedeného je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaniach, ktorými boli napadnuté predmetné uznesenia krajského súdu ako nadriadeného súdu, lebo sa tu nejedná o rozhodnutia, ktoré by boli vydané v odvolacom konaní. Rozhodnutie nadriadeného súdu vydané v konaní o vylúčení sudcu (§ 16 ods. 1 O.s.p.) je síce rozhodnutie konečné, ale je vynesené mimo rámca inštančného postupu; v takomto prípade krajský súd nekonal ani ako súd prvého stupňa a ani ako súd odvolací. Proti takému rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny opravný prostriedok, teda ani dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok účastníka. Vyslovený záver o chýbajúcej funkčnej príslušnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky platí preto i v prípade, že podanie navrhovateľky - opravný prostriedok by sa neposúdil ako dovolanie, ale ako odvolanie. Ďalším záverom, ktorý z takéhoto stavu vyplýva, je, že nejestvuje žiadny funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto opravnom prostriedku rozhodnúť. Tieto závery sú v úplnej zhode s konštantnou judikatúrou zaujatou k danej otázke (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 20/97, publikované v časopise Zo súdnej praxe v čísle vydania /zväzku/ 4 ročník 1998 na strane 81, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo176/2009, z 13. novembra 2009 a sp. zn. 1 Cdo 63/2010, z 28. mája 2010).

So zreteľom na to, že dovolanie navrhovateľky smeruje proti takému uzneseniu krajského súdu, kde nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (a ani žiadneho iného súdu) o ňom rozhodovať, nezostalo iné riešenie, než aby pre uvedený neodstrániteľný nedostatok podmienky konania bolo konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 104 ods. 1 v spojení s § 243c O.s.p. zastavené. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, č. k. IV. ÚS 389/2010-14).

Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal dovolanie podané dovoľateľkou voči uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. decembra 2013, sp. zn. 17 Co 961/2013.

Okresný súd Revúca uznesením z 29. apríla 2013, č. k. 6 C 266/2012-33 uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66,- eur za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Uznesenie Okresného súdu Revúca napadla navrhovateľka odvolaním argumentujúc tým, že v danom prípade nepodala námietku zaujatosti, ale návrh na prikázanie veci inému súdu toto istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Navyše, i keby predsa len išlo o námietku zaujatosti, nezaťažovala by ju povinnosť zaplatiť súdny poplatok, lebo konanie je v danom prípade vecne oslobodené od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 5. decembra 2013, sp. zn. 17 Co 961/2013 odvolanie navrhovateľky odmietol. Uviedol, že napadnuté uznesenie bolo zástupcovi navrhovateľky doručené prostredníctvom súdu dňa 13. júna 2012, lehota na podanie odvolania začala plynúť nasledujúcim dňom 14. júna 2013 a posledným dňom lehoty na včasné podanie odvolania bol deň 28. júna 2013, ktorý bol riadnym pracovným dňom. Navrhovateľka odvolanie podala osobne na súde až 1. júla 2013, teda po lehote stanovenej v § 204 ods. 1 O.s.p. Preto odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol ako oneskorene podané.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že postupom odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/

O.s.p.). To z dôvodu, že odvolanie nepodávala na prvostupňovom súde osobne do podateľne, ale podala ho prostredníctvom doručovateľskej spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o., IČO: 35 825 456, so sídlom v Bratislave, Cikkerova 2, ktorej predmetom podnikania je „poskytovanie poštových služieb“, rovnako ako Slovenskej pošty, a. s. Tejto spoločnosti odovzdala odvolanie dňa 28. júna 2013, teda v čase, keď ešte márne neuplynula lehota na podanie odvolania (§ 57 ods. 3 O.s.p.). Preto neexistoval dôvod na vydanie napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky je prípustné.

V predjednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním navrhovateľky je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým zákon dovolanie pripúšťa. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že prípustnosť dovolania navrhovateľky z nich vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namietala alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania navrhovateľky smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobkyňa nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania navrhovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia

opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Pre splnenie podmienky včasnosti podania odvolania treba, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej ustanovením § 204 ods. 1 O.s.p. Ide pritom o lehotu procesnú, čo znamená, že v zmysle § 57 ods. 3 O.s.p. stačí, ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo zástupcovi navrhovateľky doručené dňa 13. júna 2013 (č. l. 36). Posledným dňom 15 dňovej lehoty na podanie odvolania bol deň 28. jún 2013, ktorý deň bol piatok.

Z podacej pečiatky Okresného súdu Revúca (č. l. 37) vyplýva, že odvolanie proti uzneseniu o súdnom poplatku za vznesenie námietky zaujatosti bolo podané na tomto súde osobne dňa 1. júla 2013, z ktorej skutočnosti vychádzal aj odvolací súd pri svojom závere o jeho oneskorenom podaní. Navrhovateľka predložila výťah internetovej stránky (č. l. 75) o odovzdaní zásielky na prepravu spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. (aktuálny stav zásielky č. 1551530943) v hodnote 100,- eur, o hmotnosti 80,10 kg, počet 11 kusov, balíky 000398193, 000398194, 000398195, 000398196, 000398197, 000398198, 000398199, 000398200, 000398201, 000398202, 000398203. O tejto skutočnosti odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní nemal vedomosť (navrhovateľka ho pripojila až k dovolaniu). Z listiny vyplýva, že navrhovateľka odvolanie mala odovzdať na jeho doručenie Okresnému súdu Revúca tejto spoločnosti dňa 28. júna 2013 o 17.35 hod., t. j. posledný deň 15 dňovej odvolacej lehoty.

Spoločnosť ReMax Courier Service, spol. s r.o. je spoločnosť, ktorej predmetom činnosti je aj poskytovanie poštových služieb. Z údajov o predmetnej zásielke uvedených na doklade predloženom navrhovateľkou nie je zrejmé, či obsahom zásielky bolo aj jej odvolanie podané v preskúmvanej veci, dovolať súd vytvoril navrhovateľke procesnú možnosť, doložiť opodstatnenosť jej tvrdenia o včasnom podaní odvolania. Listom zo 4. júna 2014 vyzval navrhovateľku, aby v lehote 10 dní zaslala najvyššiemu súdu doklad potvrdzujúci deň, v ktorom bolo odvolanie navrhovateľky odovzdané na prepravu spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. Táto písomná výzva najvyššieho súdu bola právnomu zástupcovi navrhovateľky doručená 9. júna 2014, navrhovateľka ale na výzvu nereagovala.

Údaje obsiahnuté v spise vyznievajú v prospech záveru odvolacieho súdu o podaní odvolania navrhovateľky oneskorene (po uplynutí odvolacej lehoty) a navrhovateľka nevyužila procesnú možnosť preukázať nesprávnosť tohto záveru. Dovolať súd vychádzal z údajov, ktoré navrhovateľka relevantným spôsobom nespochybnila a v nadväznosti na to dospel k záveru, že v danom prípade nejde o prípad odmietnutia odvolania v procesnej situácii, v ktorej pre to neboli procesné predpoklady.

Keďže v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala. (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal odporkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.